

**MARSCHALL JAKAB**

kelme-, festő- és vegytisztító-intézet

**Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 19.**

a főtér közelében (saját ház).

**Délvidék legnagyobb ruhatelep**  
férfi, fiu, gyermek és leánykák részére  
**GONDA ADOLF**

(Kapamacsija &amp; Bondy biz.)

**Temesvár-Belváros. Hunyadi-utca 7.****Külön osztály:** Kizárólag ered. angol szövetek, mérték utáni rendelésekre, melyek saját műhelyemben modernül, gyorsan és olcsón készíttetnek.**UJDONSÁGOK**

Ékszer-, arany- és ezüstárúkbán, műipari cikkekben és zsebórákban

**DRACHSLER VILMOS ékszerésznél****Temesvár-Belváros, Merczi-utca 8.**

Telefonszám 799.

Telefonszám 799.

**EFCO** a legjobb  
porosz kőszén

Kapható

**Schaar és Várnay**

telepén

TEMESVÁR-BELVÁROS,

a Kadetiskolával szemben.

Telefon 964.

**Vasárnap, decz. 24-én, d. u. 3 órakor.****A csillagszemű királykisasszony.**

Vidám mesejáték 6 képben. Irta: Komor Gyula. Zenéjét szer-zette: Stephanides Károly. — I. kép: A vén hegedűs. II. kép: Az aranytál. III. kép: Az elveszett paradicsom. IV. kép: Az új erdősz. V. kép: Ahol legnagyobb a veszély. VI. kép: Huba király.

**Személyek:**

Huba, Fellegország királya . . . . .	Vidor József
Magasztos Csillagország királya . . . . .	Kövessy L.
Margit, a leánya . . . . .	Greguss M.
Sistergő Tamás, Huba főerdésze . . . . .	Tábori Emil
Podagra, Fellegország főminisztere . . . . .	Virágh F.
Mámi, a nagynénje . . . . .	Mihályi J.
Miska, szolgálégény . . . . .	Cseh Iván
Böske, cselédleány . . . . .	Bartkó E.
Káprázat, tündér . . . . .	Ocskayné
Csalóka Péter . . . . .	Kardoss G.
Venyige, korcsmáros . . . . .	Róna Valér
Pipacs Lajos, földmives . . . . .	Puskás D.

Városi nép, katonák, zenészek, udvarhölgyek, udvarnonczok, apródok, tündérek, testőrök, testőröcskék, pinczérleányok, falusi leányok, földbirtokosok

Első felvonás. Huba, Fellegország királya, a menyasszonyát, Margit hercegnőt, a csillagszemű király kisasszonyt várja, akit még soha sem látott, de akinek szépségét és jóságát mindenki dicséri. A hercegnő meg is érkezik atyjával, de álruhában, előbb ki akarja ismerni a zord természetű, fiatal királyt. Tanácsért fordul Sistergő Tamás főerdészhez, hogy miképp juthatna be az udvarhoz. Podagra miniszter cselszövése folytán a jövevényeket kémeknek nézik és elfogják őket is, valamint a derék Miskát és a jó Böskét is, Margit hű kísérőit

Második felvonás. Podagra azt akarná, hogy nagynénje, az öreg mámi, foglalja el Margit helyét, mint menyasszony, de felsül. Huba dühében sulyosan meg akarja büntetni a foglyokat, de ekkor Magasztos király, Margit atyja, Káprázat tündér tanácsára felkéri Hubát, hogy mártsa fejét az aranytálba, amelyet a tündér hozott. Abban a pillanatban Huba az utcán találja magát szegényen, rongyosan és látnia kell, amint Sistergőt ünneplik királyképen és a volt erdősz vezeti menyasszonyképen a szép Margitot.

Harmadik felvonás. Huba sok bajon esik keresztül, és már-már kétségbeesik, amikor egyszerre a tróntermében van és megtudja, hogy szenvedéseit nem élte át igazán, mert hiszen mindenki tanusíthatja, hogy éppen csak bemártotta fejét az aranytálba és rögtön kihuzta. De Magasztos figyelmezteti, hogy a felsőbb hatalmak kezében milyen játékszer az ember, még a királyok is, és azért okuljon az esetből, ha boldog akar lenni és boldoggá akarja tenni népét. Huba meg is fogadja, hogy jó és kegyes király lesz, és ekkor Margit hercegnő is boldogan nyújtja neki a kezét.

**KINSKY**  
Salon de mode  
Fondée 1859

Telephon 391.

Coronini-tér 28.

Saját műhely új munkáknak!

-- Ékszer-, arany-, ezüstárúk, valamint zsebórák --  
a legnagyobb választékban található

**RIEGER E. és F.**  
ékszerészeknél

Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 4. Városi és megyei telefon 839.

Alapított 1845.

Megyei és városi telefon 757.

**NEUMANN M.**

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

00 Magyarország legnagyobb és legrégebb 00  
**Férfi, fiu, gyermek és leánykaruha telepe**  
Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 1.

HORGONY NAGY KÁVÉHÁZ

Színházi vacsora! — Naponta a közkedvelt  
Ritter Tóni teljes zenekarának hangversenye

(Bega-part)

Temesvár-Józsefváros.

Szombat, 1911. december hó 23-án.

Páros számú bérlet.

# CARMEN.

Dalmü 4 felvonásban. Zenéjét szerzette: Bizet. Szövegét Merimée Prosper beszélye után írták:  
Meilhac és Halévy L. Fordította: id. Abrányi Knrnél.

## S Z E M É L Y E K:

Don José, tizedes . . . . .	Bejczy György
Escamillo, bikaviador . . . . .	Gáth Kálmán
Dancairo, csempészek . . . . .	Ocskay Kornél
Remendado, . . . . .	Bálint Béla
Zuniga, hadnagy . . . . .	Vajda Alfréd
Morales, szakaszvezető . . . . .	Belinszky József

Lilas Pastia, korcsmáros . . . . .	Róna Valér
Carmen . . . . .	Albert Erzsi
Micaéla . . . . .	Bejczy Gy.-né
Frasquita . . . . .	Gyenge Annus
Mercédes . . . . .	Bartkó Etel

Történik Spanyolországban.

Telefonszám 529.



Fióktelepek

Szeged

Lugos

Versecz

N.-Bogsán

Angol és Francia női divat terem  
**KREMER**

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS, SCUDIER-TÉR 2.

Panits-palota, II. emelet.

Ajánlkozik a m. t. hölgyközönségnek a legizlésebb  
női toilettek készítésére.

**MEZŐGAZDASÁGI HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Belváros, Rezső-utca 7., (a Korona herczeg szálló épületében)

**Alaptőke 1,000.000 korona**

Foglalkozik a bankszakmába vágó összes üzlet-  
ágakkal.

**HERMANN FRIGYES** szinti c

**ENGEL MÓR** ékszerész ■ Telefon 654. sz.

Temesvár-Gyárváros, Andrásy-ut 24. sz.

Legnagyobb választék arany-, ezüstárak, órák és ékszerekben.

**!! Karácsonyi- és újévi ajándékok !!**

különösen leszállított árakban kaphatók. — Alkalmi vételek (Okassiók) állandóan raktáron vannak

**WEINBERGER JÁNOS**

Elsőrangú cipőárúháza

Alkalmi és estélyi cipő különlegességek. — Egyedüli raktár „Chasalla“ rendszerű egészségügyi cipőkben.

TEMESVÁR-BELVÁROS, Hunyadi utca 0.

Telefonszám 257.

Telefonszám 257.

**Aki földet bérbe adni vagy bérbe venni, eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal a**

**Földbérleti és parcellázó bank részvénytársasághoz**  
Temesvár-Belváros, Losonczy-tér

A bank különösen foglalkozik telepitések és parcellázások kereszttulajtonlával és e célból megvesz vagy bizományban átvesz nagybirtokokat s ezeket kedvező feltételek mellett kizgazdnak a tulajdonosok közreműködése nélkül eladja.

Mindennemű szóbeli vagy írásbeli falvilágosítással díjmentesen szolgál.

**Licht Gyuláné és Mayer Ilonka**

Elegáns női fodrászterem

Temesvár - Belváros, Jenő herceg-utca 7. szám.

A hölgyközönség szives figyelmébe ajánlja Salonját a legmodernebb fésülés, hajdiszek, hajmosás, ondolálás, Manicure, Pedicure és az összes hajmunkálatok kivételére házon és azon kívül.

**HUPFESOLODANT PHONOLA**

mint előkészülék

ongoroz vagy  
gyesítvegorákba  
s pianin beépítve

zükségessítő leira-  
k ingyen mentve

DWIG HUPF. - G. Wien, VI. Mariahilferstr. 3.



**HETI MŰSOR:**

Vasárnap, deczemb. 24-én, délután	„A csillagszemű király kisasszony“
Hétfő, decz. 25. Hétfő délután	„Az ezred apja“ (páratlan) „Orfeusz az alvilágban“
Kedd, decz. 26-án Kedd délután	„Czigányszerelem“ (páros) „A kis lord“
Szerda, decz. 27.	„Czigányszerelem“ (páratlan)
Csütörtök, decz. 28.	„A papa“ (páros)
Péntek, decz. 29.	„A szentivánéji álom“ (páratlan)
Szombat, decz. 30.	„A szentivánéji álom“ (páros)
Vasárnap, 31-én, d u.	„Szulamith“
Vasárnap, 31-én, este	„Luxenburg grófja“ (páratlan)

BELVÁROS,

**Kölzer**

cs. és kir. udvari szállító

női felöltők áruháza

**Mednyánszky István**

Gyárvárosi „Pilseni Ősforrás“ Söracsarnoka.

(Városi bérpalota)

Kitűnő színházi vacsorák. — Elsőrendű konyha.

Pompás italok. — Kifogástalan kiszolgálás.

Rezső-utca 7.

**Modern**  
**irodaberendezési vállalat**  
**Zucker Gyula**

Temesvár-Belváros Telefon 11-45.

Amerikai redőnyös irodabutorok. — Amerikai ankerszerkezetű Secor-írógépek. Roneo-Dictaphone készülékek. Roneo viznélküli kopirgépek. Roneo-sokszorosító készülékek.

Írógépkellékek legjobb minőségben minden rendszerű géphez  
Díjtalan és vételkötelezettség nélkül gépbemutatók bárhol

szinti cukrászdája I. emelet.

## Úrhölgyek figyelmébe!

**A női szépség** sokáig megőrizhető, ha kellő ápolásban részesül. A szépség ápolás titka, a hatásos kozmetikai szerek megválogatása. Az általam forgalomba hozott crème, puder és szappan **ÉVEK** óta az intelligens hölgyközönség kedvencz pipere-czikke, jóságukat és megbízhatóságukat számtalan elismerő levéllel bizonyítom.

Ajándlom: **JAHNER CRÈMET (zsirtalan)**  
„ **SZAPPANO 4AT**  
„ **PUDEREMET**

Kapható: **JAHNER REZSŐ** gyógyszer-tárában  
**TEMESVÁR-GYÁRVÁROS, Fő-utca 21.**

Figyeljünk a védjegyre.

## Radocsay utóda

# DERERA EDE

**TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS**  
**SCUDIER-TÉR 1. SZÁM.**

Nagy raktár **vajköpülőkben, folyton-égető kályhák, petroleum-kályhák,** valamint egyéb alaku kályhák, **fatartók, legfinomabb kályhacsőellenzők, vulkan és villanyos vasalók, tea és kávékészletek** nickel és vörösréz-ből, **fegyverek, forgópisztolyok,** továbbá szabadalmazott **konyhai mosdó-asztalok, konyhai berendezések** aluminiumból és egyéb kivitelben gazdag választékban, vörösrézkerettel és a nélkül, a legegyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig stb.

Iparosok szükségleteiből teljesen felszerelt raktár. Olcsó, szabott árak. Csak I-rangu árak.

TELEFONSZÁM 374.

## Hedvig Francilla Kaufmann.

Három évvel ezelőtt, egy feltűnő szépségű, fiatal bécsi hölgyet szerződtetett Weingartner Félix, az udvari operaházhoz, Kurz Vilma szerepkörére.

Kurz hívei, mint már ilyenkor szokás, megindították a színházi pletykák özönét és vllággá kürtölték, hogy Weingartner igazgató óriási lelkesedése nem a szép hangú művésznőnek, hanem az elbájoló szépségű nőnek szól. — De csakhamar megzáfolta ezen pletykát Francilla Kaufmann első fellépése. Óriási sikere volt, a bécsi sajtó dicsőimnuszokat irt róla, és egyhangulag konstatálta, hogy oly szép, természetes koloraturával, mint Kaufmann, ma alig rendelkezik énekesnő és ezen hanghoz egy rendkívüli szép keret is szolgál: a művésznő bájos megjelenése.

Természetes, hogy ilyen fogadtatás után a nagy világvárosok egymásután hívták meg a művésznőt hangversenyekre, Páris, Berlin, Prága, Budapest, stb, mindenütt óriási sikert aratott, úgy, hogy ma Kaufmann egyike a világ legnevesebb koloratur-énekesnőjének, mert egy-egy hangversenye mindenütt szenzációt jelent. — Az ideai hangverseny-körútjában január hó 3-án Temesvárott tartja hangversenyét. Mint a hangversenyrendező Moravetz Testvérek könyvkereskedő cég-től értesülünk, nálunk is páratlan nagy érdeklődés nyilvánul a művésznő temesvári egyetlen hangversenye iránt és sikere bizonyára oly szenzációs lesz, mint legutóbb Berlinben volt.

H. Gy.

## Az ünnepi műsor.

— Huszonkét előadásról. —

Kreccányi igazgató kiadta január hó 8-áig a színház műsorát. Tekintettel az összetörő kettős, sőt hármas ünnepnapokra, nem kis gondot okozott a jövő két hét műsorának összeállítása, mely nem kevesebb, mint huszonkét előadásból áll. A két hét műsorán két érdekes repriz szerepel: „A cigányszerelem” és „A szentivánéji álom”, továbbá egy új operette: „A lengyel menyecske”, melynek január hó 5-én lesz a bemutató előadása és négyszer egymásután kerül színre.

A két heti műsor egyébként így szól:

Vasárnap, december 24-én, d. u. „A csillagszemű királykisasszony”, hétfő, 25-én, d. u. „Orfeusz az alvilágban”, este „Az ezred apja (páratlan), kedd, 26-án, d. u. „A kis lord”, este „Czigányszerelem” (páros), szerda, 27-én „Czigányszerelem” (páratlan), csütörtök, 28-án „A papa” (páros), péntek, 29-én „A szentivánéji álom” (páratlan), szombat, 30-án „A szentivánéji álom” (páros), vasárnap, 31-én, d. u. „Szulamith”, este „Luxenburg gróija” (páratlan), hétfő, január 1-én, d. u. „Az arany kakas”, este „Az obsitos (páros), kedd, 2-án „A kis gróf” (páratlan), szerda, 3-án „Az ezred apja” (páros), csütörtök, 4-én „A vasgyáros” (páratlan), péntek, 5-én „A lengyel menyecske (először, páros), szombat, 6-án, d. u. „A csillagszemű királykisasszony”, este „A lengyel menyecske” (páratlan), vasárnap, 7-én, d. u. „A szentivánéji álom”, este „A lengyel menyecske” (páros), hétfő, 8-án „A lengyel menyecske (páratlan).

„Kérjen minden vendéglőben, kávéházban, szállodában” Törley pezsgőt.

Ára 6 fillér. (A nézőtérén 10 f.)



## TEMESVÁRI SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI ÉS MŰVÉSZETI KÉPESLAP  
A FERENCZ JÓZSEF-SZÍNHÁZ HIVATALOS LAPJA

Kiadó: CSENDES LIPÓT.

VIII. évfolyam.



Szerkesztő: OSZTIE ANDOR.

**Koh-i-noor**

### ZÁRÓGOMBOK

a világ legjobb gyártmányai  
Árjegyzék ingyen és bérmentve  
Waldes és Trsa Prága-Wrschowitz

Elsőrendű kitüntetések.



Mielőtt karácsonyi  
ajándékot vesz --

ne mulassza el megnézni

### Krayer drogueria

karácsony alkalmára  
-- érkezett --

### dísz-kazettáit

pazar kiállításban, eredeti  
angol vagy francia illat-  
szerekkel, manicure- és  
-- fésű-készleteit. --  
karácsonyfa - cukorkák.

— Nagy raktár —  
faégetési cikkekben

Belváros, Hunyadi-u.

- Telefon 171 szám -



GREGUSS MARGIT

## Zálogban

levő

sorsjegyeket és  
értékpapírokat

kiváltunk és azokra  
magasabb kölcsönt  
nyújtunk.

Küldje zálogjegyét a

Temesvári Bank és  
Kereskedelmi Részv.-Társ.

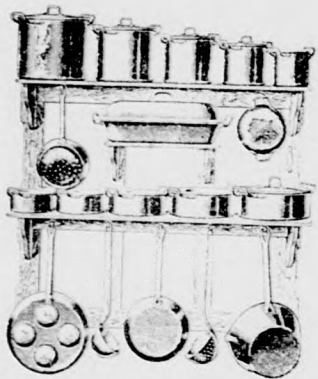
váltóüzletének

Belváros, Jenőherceg-tér 3

TELEFON 319.

# BLEIER MÓR

Temesvár-Gyárváros, Kossuth-tér 2. szám.



Legolcsóbb be-  
vásárlási forrás.

23 darab valódi alu-  
minium főzőedény ke-  
mény faállvánnyal

40 korona.

Városi és megyei telefon 1136

## Wilhelm Fülöp, Temesvár

GYÁRVÁROS  
KOSSUTH-TÉR

Telefon 786.

„Az Angol szabóhoz“

Belváros, Szent-György-tér 2.

Telefon 285.

Téli kabátokat, városi- és  
utazóbundákat a legszebb

karácsonyi- és újévi ajándéknak ajánl.

Divatos férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, téli kabátok,  
angol Double-raglánok, gazdasági szörme-kabátok.

A legújabb divatu kalap- és férfi divatcikkek raktára.

Legolcsóbb szabott árak! — Elsőrendű minőség!

## Hungária szálloda

(BANDL)

### A „Pilseni Ősforrás“

egyedüli kimérése a Belvárosban.

Legjobb, legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás!

## MOLNÁR ÉS MÁTRAI, TEMESVÁR

Zsák-, ponyva-, kender-, len- és jutaárugyártmányok.

Nagybani és kicsinybani eladás.

— Telefon 11-52. —

Iroda és raktár: Gyárváros, Széna-tér 1.

Mindig nagy gyáriraktár versenynélküli olcsó áron: Zsákok, Ponyvák, Lótakarók, Szőlőkötőzsineg, Manilla-  
zsineg, Dohányzsinegek, Juta-kévekötszallagok, Lóhálók.

„Törley pezsgő“ elsőrangú magyar gyártmány.

Alkalmi uzsonnák izletesen rendezve

## RUSCHIL REZSŐ

csemege-, bor- és fűszerkereskedés

TEMESVÁR-BELVÁROS. Telefonszám 165.

Színházi bonbonok és csokoládék.

Bel- és külföldi borok, pezsgők

Mindennemű fegyverek és vadá-  
szati cikkeket legjobb minőség-  
ben, olcsó ár mellett csakis

## LÁZITS DUSÁN

puskaművesnél

Belváros, Zápolya-utca 5.

szám alatt kaphatók.



Ön már régen akart

egy zongora, piánó vagy harmo-  
niumot vásárolni. De visszariadt  
a nagy kiadástól és nem volt bi-  
zalma az olcsóbb gyártmányokhoz

most van alkalma

ahhoz, hogy birtokába jusson egy új, értékes szerke-  
zetnek, teljesen az Ön választása szerint, a legked-  
vezményesebb feltételek mellett

tulajdona lesz

ez új rendszer életbeléptetésével.

Kérjen felvilágosítást eziránt a

„MUSIKA“ zongora és hangszerké-  
szítő r.-t.-tól, Wien, I. Graben 17.



URAIM!

Arany ékszer és ezüst új mun-  
kák, valamint javítások izléses  
kivitelben készít

OSTERN MIKSA

villányos erővel beend. műh.  
Temesvár Belváros, Jenőherceg-u



1911.



Szerkesztőség  
és  
Kiadóhivatal:  
**TEMESVÁR**  
ZÁPOLYA-U. 5.  
Telefonszám 675.

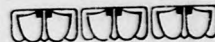


December 23—30-ig.



Előfizetési ár:

Egy évadra K 4—  
Fél évadra K 2 50  
Házhoz hordva.  
Egyes szám 6 fillér



Kiadó:  
**CSENDES LIPÓT.**

Egyes szám ára:  
A nézőtéren . . . . . 10 fillér  
Az utcán . . . . . 6 fillér

Felelős szerkesztő: **OSZTIE ANDOR.**  
Főmunkatárs: **Gokler Gyula.**

Elegáns

**Férfi ruha**

uraknak és gyermekeknek  
óriási nagy választék  
tisztá gyapju szövetekből  
és csak elsőrendű  
munka

Szigoruan szabott árak

**Kincs Artur**

és társa

- Temesvár-Gyárváros -  
(városi új bérpalota)

Városi és megyei telefon:  
10 - 53.



Hová megyünk  
színház után?

**Schatteles Gábor**

pompásan renovált

**Szarvas kávéházába**

Hideg buffet!

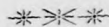
!! Elsőrendű italok !!

Kitünő cigányzene

Kifogástalan kiszolgálás!

Olcsó árak!

Legjobb találkozási hely!



**Konyhaberendezések**

Berndorfi-nikkel, alumínium és angol bádogzo-  
máncz-edények, továbbá a vasáruszakmába tartozó  
összes cikkek a legmegbízhatóbban vásárolhatók

**Temesvár-Belváros**

**SCHERTER OTTÓ**

(ezelőtt Pausenberger)

nagybani és kicsinybeni vaskereskedésében

Interurban telefonszám 499.

# Meinl-féle ujtermésű tea



FIÓKÜZLET:  
Temesvár, Szent György-tér 4. szám.  
TELEFON 11-03.

KRAUSZ ÁRMIN  
BUTORRAKTÁR ÉS DISZITÓ  
TEMESVÁR  
ZÁPOLYA-UTCZA  
TELEFON 266.

## Petroszai Erdővállalat

SCHWARZ TESTVÉREK ÉS TÁRSAI

Temesvár-Gyárváros, Klapka-sor 8. Blau szeszgyár

Kő- és faszén. Kokszeladás. Fűrészelt bükk és tölgyépületfa. Az anyag házhoz szállítását jutányosan elvállaljuk.

Telefon 536.

Telefon 536.

## Döntés előtt.

— Az első kedvencz. —

A leghíresebb képviseléválasztás idejében nem tudul annyi szavazó a honatyát megteremtő urna elé, mint most siet Temesvár városának műértő és műpártoló közönsége, hogy győzelemre segítse jelöltjét, a társulat új tagjainak: **első kedvenczét**. Ezres turnusokban folyik a kedvesen komoly harcz és bár már már közelg a záróra, még mindig kilószámra hozza a fürge póstás az apró kis szavazólapokat.

A hölgyek közül **Greguss és Gyenge** vezetnek. Mindketőnek hatalmas tábora van és igazán nehéz volna megjósolni, hogy melyik párt marad a győztes.

A férfiak közül **Gáthy és Cseh** küzdenek az elsőségért, akikhez veszedelmesen közeledik a fiatal **Kardoss**. Hárman bírják a publikum szeretetének nagy többségét és ugyancsak élet halál-harcz folyik az elsőségért itt is.

A választási kedv annyira általános, hogy még a régi tagoknak is kijut a kedvenczedésből. Egy nagyon kitartó híve lehet **Ternyei Lajosnak**, aki ugyan nem új tag, de akinek a szeretetreméltósága mindig új és friss. A népszerű művésznék versenyen kívül 36 szavazatot kell javára írni, de ide kell csatolni azt a bájos kis zöld levélkét is, amely ezer és ezer szavazatnál is többet mond. Szól pedig az irás: „Értékesebb karácsonyi ajándékot küldenék és számtalan szavazatot, de feltűnés nélkül nem lehet és feltűnően nem szabad“.

Az érző szív ezen meleg szavai felérnek egy első díjjal és Ternyeinek örömet utaljuk ki ezeket a szívből jövő sorokat.

**Szeghő** Endrét két szavazólap tisztelte meg e sokatmondó felirattal:

— Hűség a régiekhez!

Igy megy az érdekes harcz, a szavazatok naponként megtöltik az urnát, a közönség fáradhatatlanul küzd, szavaz, levelez és ádózik a jelöltekért, akiknek igaz, és őszinte sikert és győzelmet kívánunk mi is.

Az utolsó hét következik, újével a harcz véget ér és akkor már csak a győztesek maradnak a kemény küzdelem porondján.

A karácsonyi hét szavazásának eredménye a következő: **Greguss Margit**: 12.820, **Gyenge Anna**: 9285, **Jákó Amália**: 2685, **Ligeti Klári**: 1940, **Bartkó Etel**: 1890, **Fodor Ella**: 1060 és **Ocskay Kornelné** 560.

**Férfiak**: **Cseh Iván** 720, **Gáthy Kálmán**: 680, **Kardoss Géza**: 625, **Vidor József** 235 és **Fenyő Emil**: 185.

## Szavazó-lap.

Kérdés:

**KI AZ ELSŐ,**

akit az új társulattól a temesvári közönség megkedvelt?

..... név

Egy szavazó-lapon csak egy művésznőre, vagy művészre lehet szavazni.

Különlegesség: Törley Diabetin cukorbeteg részére.



## „Antiklavin“

A világ legjobb  
tyukszem irtója

Mindenütt kapható, vagy  
a készítőnél:

Egy tubus ára:  
1 korona.

Dr. VÁMOS, PÉCS  
angyal drogeria.

# BLEIER M.

Brauch Vilmos utóda

uri és női divat és női kalap áruháza.

TEMESVÁR-BELVÁROS

Telefonszám 850.

Telefonszám 850.

A modern kor és divat minden igényét kielégítő,  
gazdag raktárom a legjobb bevásárlási forrás. Üzle-  
tem áthelyezése miatt a raktáron levő áruk, divatcik-  
kek bámulatos olcsó áron kerülnek eladásra.

## Színházi blouzok

gyönyörű kivitelben, modern stilusban

## Női és gyermekkalapok

gazdag választékban

## Színházi sálók

és minden más divatcikk igen olcsón kapható.

Gazdag, bőven felszerelt áruházamat a közönség szí-  
ves figyelmébe ajánlom.

## Karácsonyi gondolatok

a színházról.

Irta: Láng Béla dr.

A karácsonyi hétnek valami kiirthatatlan és iel-  
tűnő varázsa van az emberekre. A szeretet érzése  
költözik a szivekbe, az ajándékozási kedvnek olyan  
nagy a sodra, hogy magával ragad mindenkit, így e  
lap kedves szerkesztőjét is, ki megajándékozott kitün-  
tető bizalmával, adott egy fehér lapot, hogy irjam tele  
karácsonyi gondolatokkal.

Hálás köszönettel fogadtam az ajándékot, annál  
inkább, mert ő szerkesztősége kijelentette, hogy irhatok,  
amit akarok, és ahogyan akarok; szóval, teljes őszin-  
teséget, nyíltságot; minden kertelés nélküli valóságot.  
Meg van a felhatalmazás, most hadd induljon  
meg a gondolatok árja!

A színházról akarok néhány, a szeretet jegyében  
született gondolatot leszögezni.

A színház — mint minden művészet — bámu-  
latos hatással van az emberekre. Minden ami a szin-  
házban történik, érdekli a közönséget.

A színészek és színésznők magánügyei is közér-  
deklődés tárgyát képezik, és a színházi lapoknak igaz  
és kevésbé igaz pletykái nagy olvasóközönségnek  
kedvenc olvasmányai.

Sokan talán csalódní fognak várakozásukban, ha  
tőlem valamely mulattató cikket várnak, mert én  
komoly témával akarok foglalkozni.

A szintársulat tagjai ellen a napilapok kritikussai  
lényeges kifogást nem emeltek, magam részéről meg-  
állapítom, hogy Krecsányi igazgató az idei társulatá-  
ban több új jeles talentumos színész és színésznőt  
mutatott be és különösen az operette-ensemble olyan  
előadásokat produkált, amilyeneket a fővárosi szin-  
padon sem lattam.

A drámai társulatnál azonban engedje meg ne-  
kem a direktor ur, hogy néhány baráti jó szóval  
figyelmébe ajánljam azon körülményt, hogy a szerep-  
osztást nem tartom mindig helyesnek. A direktor ur  
erre azt mondhatja, az én színházamban én vagyok  
az ur, ebbe nincsen senkinek beleszólása! No de ked-  
ves igazgató ur, karácsony hetében bocsássuk meg  
egymásnak még a jogtalan beavatkozást is, és hall-  
gassuk meg azt, ki jó szívvél és szeretettel szól  
hozzánk!

Direktor ur, gondoljon e szép ünnepnapokon  
arra, hogy mily keserűség és bánat emészi a fiatal  
talentumos, munkaszerető színész lelkét, ha tétienségre  
van kárhoztatva.

Jól tudom, hogy az idősebb színész féltékenyen  
örkődik szerepkörének kapuja előtt és felségsértőnek  
tart mindenkit, ki oda be olakodik.

Ezt a szempontot sem szabad az igazgatónak  
szem elől téveszteni, mert sok kellemetlenkedés jut kü-  
lönben osztályrészeül!

A primadonna-féltékenység — mely minden szí-  
nészben van — nem könnyen áthidalható!



UTCZAI ÉS ESTÉLYI

## Czipő ujdonságok

# GERŐ

CZIPŐRAKTÁRÁBAN

TEMESVÁR-BELVÁROS

JENŐHERCZEG-UTCZA 5. SZ.

Telefon 730.

Különlegességi bőrúrház!

## TILLSCHNEIDER A. ut.

cs. kir. udv. kam. szállító

- Sziigyártó, nyerges és bőröndös -

BELVÁROS. „Korona herceg“-szálló mellett

Városi és megyei telefon 543.

## Uj berlini női szabó-terem

Értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy Gyár város, Andrassy-ut 12. sz. a.

női szabó-termet

berendeztem és a legjobb és legutolsó divat szerinti ruhákat a legjutányosabban számítva elkészíték

Párisi szabás, angol készítés. Különféle kosztümök, francia készítés próba nélkül.

Tisztelettel

FRÄNKL MÓR  
női szabó-terem.

## GUTTMANN HENRIK

### TEMESVÁR-BELVÁROS

TELEFON 575.



TELEFON 575.

angol úri divat-, fehérenmű- és  
kalapkülönlegességi üzlet.

De azért még sem szabad a fiatal tehetségeket parlagon hevertetni, hiszen éppen a fiatal tehetségek felismerése, a fővárosi színpadokra való előkészítése is hivatása a nagyobb vidéki színházaknak!

Valahányszor premiere recenziót olvasok, mindig már előre tudom, hogy a kritika végén a diszletezés ellen lesz a kritikusknak kifogása.

Valljuk meg őszintén, hogy ez a kifogás jogosult.

A színházi előadás sikere nem csak a színészek talentumától, szorgalmától, a szerepek helyes felfogásától és a jó rendezéstől függ; a legjobb előadás is hatás nélkül marad a művelt nézőre, ha a diszlet nem megfelelő.

Remélem, hogy abban megegyezünk, hogy a színjátszás legnagyobb sikere az, ha a nézőt annyira magával ragadja az előadás, hogy elfelejti, hogy a színházban van és lelke az előadás varázs hatalmától teljesen lenyűgöztetik.

Ezt a hatást nagyvárosi színpadon már sokszor éreztem Helyben ritkán!

A nagyvárosi színpadok színészei sem mindannyian ember fölötti talentumok, de a helyes szereposztás, nagyszerű tudás, a sok próba és a diszletek stilszerűsége együttesen oly óriási hatást gyakorol a nézőre, hogy a felületes szemlélő, lelke elbűvölését csakis a színjátszók tehetségének tulajdonítja.

Ez pedig érzeki csalódás, mert a helyes és megfelelő diszlet, butor, a környezet megtette hatását, még mielőtt a művész szóhoz jutott. A főherceg szalonjának elnyűtt vörös posztóval bevont csillárja a legjobb művész legszebb dictiójának hatását lerontja.

No de direktor uram, minek kell nekem az erdőbe fát hordanom, hiszen Ön, ki egész munkaerejét a színpadnak szenteli, éppen olyan jól, — pardon, jobban — tudja ezt, mint én.

Miért nem talál tehát módot ezen hiba jóvátételére?

Tudomásom szerint, más városokban a diszletek és a berendezés a város tulajdonát képezik, nem tudom, hogy miként szól erre nézve a szerződés, de bárkinek kötelessége a diszletek beszerzése, ezen állapot nem maradhat tovább.

Mert minden törekvés tökéletes előadás produkálására hajótörést szenved, ha a diszletek megmaradnak a maguk ódiságában.

Ha Temesvár városát terheli a diszletek beszerzésének kötelezettsége, forduljon Direktor ur, szeretettel és bizalommal e város minden szépért és nemesért lelkesülő polgármesteréhez, és fáradságának meg lesz a kellő sikere!

Karácsony hetében megnyílnak a szívek, az emberek ajándékozási kedve megnő, ezt az alkalmat használok fel arra, hogy a publikum részére ajándékot kérjek:

— Stilszerű, megfelelő diszleteket!

„Törley pezsgő“ elsőrangú francia gyártmányokkal egyenrangú.

Talisman

Casino

Réservé



Talisman

Casino

Réservé

## A kórista világból.

— Hogyan fogyott el Szentgyörgyi a színpadon. —

Irta: Krecsányi Ignác.

Az 1865—66. év telén, tehát éppen 45 esztendő előtt Kassán, Latabár Endrénél, abban az időben az ország első vidéki színigazgatójánál Szentgyörgyi Pista meg én egy sorban fújtuk a kórust a többi névtelen hősnőkkel és hősökkel. Ott volt még a többiek között Bercsényi Béla is, aki pár év múlva a budapesti Nemzeti Színház művészgardája közé avanszirozott.

Az én Pista barátomnak — aki nemrég ünnepelte Kolozsvárott színművészeti működésének ötvenéves jubileumát — a sok között volt egy kiváló hibája: irtózott a kórustól, mint ördög a tömjéntől. Hogyne? Hisz az igazgató, ha a szükség úgy kívánta, játszattott vele elsőrendű énekes és másfajta szerepeket, amelyekben a közönség már akkor is szívesen látta és kitüntette.

Abban az esztendőben került először színre „A szép Galathea“ operette. A darabot az igazgató szerelte meg, ő fordította, tanította be és dirigálta.

Mint tudva van, a darab elején a karszemélyzet ciprusi ifjaknak és leányoknak öltözve Pigmalean szobrász nyílt háttérű festőtermén túl fokozatosan négy-öt lábmagasságig emelkedő hegységen vonul a színpadon keresztül, hogy áldozati tárgyaikkal Vénusz templomában az isteneknek áldozzanak.

Pistának sehogy sem tetszett a dolog. Nem elég, hogy színpad elején fujatják vele a kórust, most már a háttérbe szorítják? Ott kell ékes baritonját koptatnia?

De hát a kötelesség kötelesség. Ezt pedig Pista akkor is nagyon respektálta.

Az öreg Bokor József volt a rendező. A próbákon megmagyarázta a karszemélyzetnek, hogy előadás alatt milyen sorrendben vonuljanak a színen keresztül. Továbbá kiadta, hogy minden férfi trikót és szandált hozzon magával. Görög inget a ruhatárból kapnak.

Szentgyörgyi már kora délután fölszállította kellekeit az öltözőbe. Ezután átment a színház tőszomszédságában levő Kardos korcsmároshoz, aki a pompás disznókocsonya mellé jóízű kassai karczost mért. Szórakozásul pedig a krajczáros ferbli járta a — többi kollégákkal.

A karczos szürcsölgetése és ferbli-drukk mellett az idő sólyomszárnyán repült. Hét óra előtt pár percczel loholva szalad a színház-szolga s gyors szuszogással jelenti:

„Törley pezsgő“ mind az öt világrészen található.

# NÁGELE ANTAL

GYÓGYSZERTÁRA

A „SZENT-HÁROMSÁG“-HOZ

TEMESVÁR-GYÁRVÁROS, Fő-utca 33. sz.

Telefonszám 322.

Saját palotájában.

Mindennemű hirneves bel- és külföldi  
**orvosi és gyógyszerési különlegesség**  
**kötszerek, műtői és piperecikkek raktára.**

Legjobb minőségben. Eredeti áron.

Droguák és vegyszerek házi és ipari célokra  
legolcsóbb árak mellett.

Modern fogtechnikai műterem

## Götzl Mór

Temesvár-Belváros, Szent György-tér 4.  
I. emelet, a volt

Dr. Áldor-féle helyiségben

**Készít:** aranyfogakat, platina-, korona  
és hidmunkákat, ugyszintén  
műfogakat kautsukból lelkiismeretesen és  
legolcsóbb áron.

## FŰZŐ-MŰTEREM

WEISZBERGER ELIZE

Temesvár-Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 13. sz.



Elismert legjobb és legelegánsabb  
divatu kész és mérték utáni

**fűző-különlegességek**

valamint

**leánykafűzők, egyenestartók,  
hygien-haskötők stb. stb.**

a legegyszerűbbtől a legfinomabb  
kivitelig. Javítások és vidéki meg-  
rendelések gyorsan és olcsón hozatnak kivitelbe.

— Szentgyörgyi ur! A nyitányt már elkezdtek.  
Rögtön lekésik jelenéséről.

Pista sietett a színházhoz. A függönyt már fel-  
húzták. Öltözködésről, maszkirozásról szó sem lehe-  
tett. Pista ekkor így gondolkozott:

— Az ördög bánja. Hisz ugyis csak hátul megyek  
keresztül. A platán-diszletek derékig el fognak takarni.  
Megteszi a görögíng magában is. A kutya se veszi  
észre, hogy alul nem vagyok felöltözve.

Ezzel beállított a ciprusi ifjak közé.

Ámde, mikor a színpadra kezdtek vonulni, Pista  
ijedve látta, az emelvényen úgy vannak eldekorálva,  
hogy a keresztül vonuló népség feje tetejétől szandálja  
sarkáig látható.

Pista, akin fölül rövid ing, alul magyar nadrág  
és csizma volt, nem tudta, mit csináljon. — A veszély  
pillanatában pokoli ötlete támadt, — beállt a menet kö-  
zepébe s amint a színpadon befelé lépdelt, hogy nad-  
rágját és csizmáját eltakarhassa, belekapaszkodott görög  
ingének alsó szélébe s azt két kezével lefelé húzva,  
mind lejjebb és lejjebb guggolt. A színpad közepén Pista  
már akkorára zsugorodott össze, mint egy óriási  
görögdinnye s így gurult ki a tulsó oldalra.

A közönség első pillanatban csodálkozva nézett a  
hátnál csuszó, láb nélküli alakra. Mikor végre felismerte  
Szentgyörgyit, harsogó kacagásban és tapsban  
tört ki.

— Nini, Szentgyörgyi! Éljen a Pista! Hogy volt?  
hogy volt? — kiabálták a diákok

Latabár kezéből kiesett a dirigáló pálcza s öklé-  
vel fenyegetődzött Pista felé. A karrarai márványból  
gyurt szép Galathea pedig, akit akkor Mindszenti Kor-  
nélia személyesített, annyira nevetett, hogy a jobb karja  
alá helyeztett márványoszlop is kalamajkát tárczolt tőle.

Ezzel még nem is volt vége a bajnak. A nép-  
ségnek, mely a darab elején áldozni ment, ugyanazon  
az uton kellett visszajönnie. Pista meg akarta mutatni,  
hogy helyrehozza a hibát. Felöltözött tehát deli cip-  
rusi ifjunak, a kar élére állt s kifeszített mellével elsőnek  
lépett a színre. Mikor a közönség az épkézláb Pistát  
újra meglátta, még jobban nevetett és tapsolt. Premi-  
ere, szereplők mind felejtve lettek. Pista lett az est hőse.

A függöny legördülte után az öreg Latabár seb-  
tiben rohan a férfiöltözőbe, hogy dühének szabad fo-  
lyást engedjen. Hanem Pistának volt ám esze. Köpe-  
nyegét magára kapva, ruhát, mindent otthagyt s  
ciprusi jelmezből menekült lakására. Másnap orvosi  
bizonyítványt küldött, olyat persze, amelyet a mai szi-  
néznemzedék is gyakran igénybe szokott venni.

„Törley pezsgő“ világcikk

Rendkívül  
nagy  
karácsonyi  
vásár  
KUNST  
JÓZSEF  
NŐI DIVAT  
ÁRUHÁZÁBAN  
BELVÁROS.

## Egy kis színészeányról.

Irta: Gréguss Margit

Mira volt a neve . . .

Korán szakadt el a szülei háztól, fiatalon, tisztán, fehér, romlatlan lélekkel . . .

Es amint feltűnt a világot jelentő deszkákon, a nagy város „önzetlen“ mecenásainak egész raja vette körül, hódolt neki . . . fülébe sugtak regéket, gazdagságról, fényes jövőről, palotákról, fogatokról . . .

Mira apatikusan hallgatta a szédítő ajánlatokat, aztán hazament kis butorozott szobájába, leült szerény vacsorájához, mely rendesen egy kis teából és vajás kenyérből állott.

És amint ott ült egyedül, lelke elkalandozott messze, messze . . . oda, ahonnan ő nem várhatott sem gazdagságot, sem fogatot, sem palotát, csak mérhetetlen nagy boldogságot, egyedül üdvözítő szerelmet . . .

Ez adott neki erőt a küzdéshez, a szenvedéshez, a nélkülözéshez, ez adott neki erőt, hogy távol tartson magától mindenkit, és távol tartsa magát mindenkitől . . .

De a szenvedés, a küzdés, a nélkülözés egyre nagyobb lett, ereje alább hagyott, a szükség felülmulta erejét . . . És mikor utolsó kis amulette is zálogházba vándorolt, sírva borult az asztalra . . . Könyvelt szeméi előtt odavarázsolódott a boldog idő, mikor édes atyja ölébe hajthatta szőke kis fejét . . .

Mintha most is fülébe csengnének atyja előrelátó jósszavai, mikor szorongó szívvél óvta a hazug, a festett, a léha és könnyelmű világtól az ő fehérlelkű kis lánykáját . . .

Azóta elköltözött régen! Koporsójával együtt elhantolták Mira boldogságát is.

Lemondott róla! . . . Le kellett mondania arról, kit jobban szeretett életénél . . . mert a sors őt szemelte ki, hogy kicsiny, árván maradt testvérkéinél helyettesítse azt, aki az ő gyermekkorát bearanyozta . . . a kenyérkereső édes apát . . .

Nyomoruságában boldogságot kellett varázsolnia azok számára, akik jogos részt követelhettek abból a boldogságból, mely őneki az apai szeretetből kijutott . . . mert neki még volt édesatyja . . . kis hugainak már nincs . . . elvesztették, mielőtt még jóságos lelkének, szerető szívének melegítő sugarait élvezhették volna . . .

Ezt kipótolni most ő van hivatva . . . kicsiny szívüknek nem szabad megéreznie, mennyi bánaton, könnyen keresztül jutott el hozzájuk a jólét, az öröm . . . és ők boldogak lesznek . . .

Boldoggá kell hogy tegye őket . . . még saját boldogsága árán is . . .

Odakint hideg, deczemberi szél süvitett, kavarta a fagyos hódarát, mely mint megannyi havasi gyopár tapadt az ablakára.

**Telefonszám 653**

**Deczember—január**

**Kivételesen**

**LEGOLCSÓBBAN  
SZEREZHETŐK BE**

**karácsonyi- és ujévi**

**ajándékoknak**

**Őszi**

**és téli ujdonságok**

**CSENDES**

**ÉS**

**FISCHER-NÉL**

**GYÁRVÁROS**

**KOSSUTH-TÉR**



**Műfogak**

**fogsorok aranyban  
és kautsukban.**

Arany korona és áthidaláso-  
kat (szájpadlás nélkül) aranyban

készít fogtechnikai műintézetében

**MEHR ÁRMIN** fogtechnikus.

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 15. szám. Kültl-tér sarkán.

Reszkető kézzel nyult a tolla után . . . határozatlan, dult vonásokkal vetette papírra e pár szót:

„Kedves báróm! Este, előadás után várja — Mira.“

És mikor lezárta a borítékot, szive versenyt zakatolt az agyával . . . az ablakhoz támolygott és odanyomta láztól égő homlokát a fagyos üvegtáblához . . . szemei kimeredtek az éjszakába . . . a szél vitte a hódarát . . . mely vitustánczot járva kavarodott a hideg levegőben milliárdnyi csillagok fényénél . . .

Egy távoli kávéházból a cigányzene mélabus akkordjai hallatszottak . . . „Csak egy kis lány van a világon . . .“ mint akkor . . . a bucsuzásnál . . . még most is a fülébe cseng: „Hát itt hagysz kis fehér virágom? . . . Elmégysz kergetni az álmodott dicsőséget? . . . El egy idegen világba . . . ahol fény, pompa vesz majd körül . . . és egyszer csak siratni fogok egy sápadt, mosolygó arczu kis leányt, egy kék szempárt . . . egy kicsiny kék ruhát, melyet akkor viselt, mikor még csak az enyém volt . . .“

A zene hirtelen disszonánsan elhallgatott . . . mintha a hegedűn elpattant volna a hur . . .

Mira megrázkodott . . . hirtelen elhatározással az ágyához sietett . . . a vánkosa alól kihuzott egy kis csomagot . . . rózsaszín levelek . . . lepréselt virágok.

Szenvedélyesen az ajkához nyomta . . . és mintha új életre akarta volna kelteni az elszáradt szirmokat, öntözte a szeméből előtörő könnyzapporral . . .

Aztán a kályhához lépett . . . egy utolsó, fájdalmas pillantás . . . egy fellobbanó lángoszlop . . .

Lentről újra felhangzottak a cigány hegedűjének siró akkordjai, mintha egy viruló életet kísérenének a tavaszról a sárguló, hervadó ősze . . .

\* \* \*

A városban nem beszéltek másról, csak Miráról és a báróról . . .

Csodálatos! Mirát nem irigyelte senki, sem a gazdagságát, sem a fogatját, még a palotáját sem . . .

Csak a bárót irigyelték, hogy magáénak mondhatta azt az észbontó, tüneményes szépségű színésznőt, aki ragyogó megjelenésével rabjává tett mindenkit, akire rávetette bánatos, kék szemeit . . .

És Mira?

Mikor magára maradt, utálattal dobta le magáról a drága ruhákat, ékszereket . . . szemei könnybe lábadtak . . . letérdelt a Madonna képe elé és így iohászkozott:

— Istenasszony, óh add vissza még egyszer kicsiny kék ruháskámat, amit akkor viseltem, mikor még csak az övé voltam . . .

## A színház interieurjéről.

— Még el nem lesett indiszkrécziók. —

### Praeludium.

Az ember legszivesebben azt csinálja, amihez nem ért. És ha csak lehet, azt a mesterséget üzi, amihez igazán semmi köze sincsen. Azért mondják, ha ennek vagy annak életéről és tevékenységéről van szó: engedta szive sugallatának. Nálam azonban másképp van: én engedtem a szerkesztő erőszakának (most kezdem már az indiszkrécziót). A karácsonyi számba cikk kell . . . Miről irjak színházi lapba? színházról . . . színésznőről . . . vagy miről . . .? Katona életéről irjak? Katona életéről, akiről csak annyit tudok, hogy Kecskeméten született és megírta a „Bánk-bán“-t . . . és ez elég egy cikknek. Akkor írjon arról, amiben öröme telik. Engedek szivem sugallatának és a szerkesztő erőszakának, pardon kérésének. Ime a magyarázata az én örömömnek, melylyel a cikksorozat megírásába fogok. írok pár szót a színház interieurjéről. Elmondom mindazt, amit tudok magamtól, másoktól; sejttem, hogy irásközben el fogom felejteni a dolog javát, ami bizonyára majd csak akkor jut eszembe, mikor már késő.

Ez a bekezdés, ime: modoros. Megvallom, hogy szándékosan az. Mert a közönség szivesen hallgatja a furcsa beszédű embert — az újság ingerével hat — és ha megbarátkozott a felszólalás hangjával, arra is ügyel — talán — hogy az mit is mond.

Kezdem a színház fejével és bemutatom az igazgató-t, — hajdan . . .

\*

Ugy képelem, hogy valamikor réges-régen, a mikor az egyes színházak alakultak, a dolog természeténél fogva az lett az igazgató, aki ehhez jobban értett. Az a multba vesző ideális ember, legendák hőse, értett mindenhez.

. . . Tudta, hogy az embereiben mi van, hogy mire lehet őket használni, mit lehet tőlük követelni, ismerte minden egyes embernek a talentumát, tehetségének értékét, karakterét, erejét. Jó gazda lévén, tudta, hogy miye van. — De tisztában volt publikumával is, úgy, hogy bizonyára nem tőle ered az a mondas: a publikum kiszámíthatatlan. Ez már csak később, sokkal később — talán nem is olyan régen — keletkezett. Az igazgató — ma már legendák hőse — okos ember volt. Ő lévén a fej, ott tartogatta a társulat az eszét. Ő, aki ismerte az embert és ismerte a tömeget, meg tudta találni azt a két hatalmas segítőt, akik az

ő ideáit meg tudják valósítani. Az egyik a társulat életének művészi részével foglalkozott, a másik az üzleti részszel törődött.

És csinálták a dolgukat igen okosan. Oly annyira, hogy a közelökbe se fért ez a veszedelmes testvérpár: az anyagi gond és a művészi gond. A siker — hiába — a tehetségnek igen lényeges alkatrésze. És elragadó a tehetség, mely mosolyogva küzd okosan, nyugodtan, elegánsan.

\*

Ma már az igazgató nem más, mint sok-sok, hol vékonyabb, hol vastagabb érdekszál: találkozó helye. Akármit tesz is, minden cselekedete hat egy bizonyos szálmennyiségre. Az egyik részére jól, a másikra annál rosszabbul. Ez zavarja meg a nyugalmát, ez befolyásolja a gondolkozását. Fél a bukástól és ha este lefekszik, csodálkozik azon, hogy még nem bukott meg. Nem tudja, hogy a sok hivatott és hivatlan tanácsadója közül kinek higgyen, kire hallgasson és a kétség oly annyira hat reá, hogy legelsőbb is nem hisz magának. Őt már csak egy gond bántja: — nem a művészi gond. Mert ezt az a hatalmas testvér közel se engedi.

A siker, ha jön, váratlanul jön. És kit lep meg legjobban? Magát az igazgatót. Ez így van, bár nem vallják be. De a meglepődés nem tart sokáig. Mert ha úgy esik a dolog, hogy a siker még egy kicsit ott vesztegel a színház tájkán, akkor az igazgató szive megtelik bizonyos önhitséggel.

Minden ember cselekedetében van valami egyéni. És ez elől a kellemetlen tény elől nem menekülhet az igazgató sem. Az ő tehetségének két különböző karakterű mérőeszköze van: az egyik a műsor, a másik a pénztár és ez a két eszköz kérelhetlenül mutatja az igazságot.

Arról pedig, amit az igazgatónak tudnia kell és mit illik az igazgatóról, titkárról, rendezőről, ügyelőről, úgy nő-, mint férfi tagokról tudni — az következik a folytatásokban.

D. V. dr.



## Az udvari páholy.

— I. Ferencz József és a színházak. —

Nemrégén sok szó esett azokról a páholyokról, melyeket az udvar bérel a színházakban. Az embereket kétségkívül érdekli, hogy mennyit áldoz a felséges ur a czivillistájából színházi czélokra és mily mértékben érdeklődik a színházak iránt?

Az osztrák-magyar monarchia minden kőszínházában ott találjuk az ugynevezett udvari páholyt, ezekben az udvari páholyokban néha éveken át senki se ül. Az igazgató nem értékesítheti őket, pedig az udvar a páholyokért nem fizet és a kisvárosi színházaknak még szubvencziót se ad. Ez csak az udvari műintézeteknek jár ki, meg azoknak a színházaknak, amelyek egy-egy ausztriai tartomány fővárosában vannak, vagy oly városban, amelyben a császári vagy királyi palota áll. Ezeken kívül ama városok színházai is kapnak szubvencziót, amelyekben a hadtestparancsnokság székel.

A szubvenczió nem a város nagyságától függ, hanem attól, hányszor látogatják az uralkodó család tagjai az illető színházat.

E szerint az udvari színházakon kívül (a budapesti Nemzeti Színház és a M. Kir. Opera országos műintézetek) a többi színház „páholy-bérlet” czimén a következő fokozatban kap szubvencziót:

Ausztriában a prágai, gráci, brünni, lemergi, innsbrucki, gmundeni, ischli; Magyarországon a budapesti Nemzeti Színház és az Opera évente 1200 koronát, (az Opera és a Nemzeti Színház a páholybérleten kívül-külön szubvencziót is). A többi színházak közül azok, melyek olyan városban vannak, ahol a császári vagy királyi palota áll, udvari páholybérlet czimén 8000 koronát, a hadtestparancsnoksági székhelyeken levő színházak pedig 3000 koronát. Nálunk Temesvárott a hadtestparancsnokság csupán bérlő és mint ilyen szorgalmasan látogatja az előadásokat.

Minden más helyen levő színház, melyben udvari páholy van, ezért csak akkor kap egy, — a főudvarmesteri hivatal által megállapított skála szerint bizonyos összeget, ha az udvari páholyt igénybe veszik. E fokozat szerint fizetnek:

Oly estéken, amikor ő felsége megjelenik a színházban az udvari páholyért . . . . .	600 k.-át
A kíséret részére bérelt páholyért . . . . .	300 k.-át
Ha a főherceg használja az udvari páholyt . . . . .	300 k.-át
A kísérete részére kibérelt minden páholyért . . . . .	100 k.-át

Ha Ausztriában ünnepélyes alkalommal a helytartó, Magyarországon pedig a hadtestparancsnok jelenik meg ő felsége helyettesítésében, akkor . . . . . 150 k.-át fizet ő felsége magánpénztára.

Ilyenformán az uralkodó czivillistájából Ausztriában és Magyarországon színházi páholybérlet czimén kiadott összeg túlhaladja a másfélmillió koronát.

És most, mikor tudjuk, hogy mennyit költ körülbelül ő felsége évente színházi czélokra, önmagától felmerül az a kérdés, mennyiben érdeklődik az uralkodó egyáltalában a színházak iránt?

Királyunk ma nyolczvanegy éves és így magától értetődik, hogy most már csakis akkor megy színházba, amikor reprezentacionális kötelességei ezt elkerülhetetlenül szükségessé teszik. Ez majdnem kizárólag Bécsben történik. Budapesten a király utoljára tizenöt évvel ezelőtt, egy a perzsa sah tiszteletére rendezett előadáson jelent meg az Operaház udvari páholyában.

Hajdanában Ferencz József király nagyon szerette a színházakat. A míg felejthetetlen királynénk és Rudolf trónörökös éltek, gyakran eljárt nemcsak a bécsi udvari színházakba, hanem az ottani kisebb színházakba is.

Ferencz József király nem igen szereti a zenét. Valóban csak akkor jelent meg az Operában, ha valamelyik fejedelmi vendége részére ünnepi előadást rendeztetett. Nagyon ritka volt az az eset, hogy egy ilyen előadást végighallgatott volna. A Burgszínház sorsát az uralkodó, mint minden bécsi ember, mindig a szívéen hordta.

De elkövetkezett 1889. január 30-ika. A mayerlingi katasztrófa véget vetett annak a kedvtelésnek, melyet az uralkodó a színházlátogatásban talált. Azóta csak reprezentálni jár a színházba, de nem keres ott többé se mulatságot, se szórakozást.

A budapesti színházakat ő felsége 1867-óta látogatja. Előszeretettel itt is a Nemzeti Színházba járt, itt-ott megjelent az 1855-ben megnyitott Népszínházban is és az 1879-ig tennállott gyapju-utczai német színházban gyakran látható volt.

— i.

